

1. BÖLÜM

Dört yıllık İstanbul maceramın son günleri geliyordu. Bu yaz okulum bitecek ve tüm yaşanmışlıkları geride bırakıp şehri terk edecektim.

Sınavların çoğu bitmişti ama içimde tuhaf bir huzursuzluk vardı. Yağmurun ardından toprak kokusu üzerine sinmiş sıcak bir ilkbahar sabahına uyandım. Canım yataktan çıkıp okula gitmek istemiyordu. İsteksizce uyanıp kendimi dışarı attım. Bugün, mayısta yapılacak sınava hazırlanmak için kütüphanede kalacaktım.

Apartmandan aşağı inerken, komşumuz Selma teyzenin sesi ile duraksadım:

“Belki biliyorsundur, bugün kızımın doğum günü. Arkadaşlarıyla beraber dışarıda olacaklar. Akşam beraber gelerseniz çok sevinirim. Hem aklım da kızımda kalmamış olur.”

“Çok isterdim ama sınavlarım bitmedi ve ders çalışmam gerekiyor.”

“Tamam öyleyse, sınavların umarım çok güzel geçer.”

Selma teyze 1994’te Bosna’dan Türkiye’ye gelmişti. Kızıyla birlikte hayata tutunmaya çalışıyor, ama geçmişin acısı hâlâ gözlerinden silinmemişti. Sarı saçları, kahverengi gözleriyle

dışarıdan bakıldığında savaşın gölgesini taşımayan biri gibi görünüyordu; ama bakışlarında sessiz bir hüznün vardı. Yeni doğan kızını alıp İstanbul'a gelmişti. Kızı bu yıl yirmi birine basacaktı. Geldikleri yıl bu evi almış, kızı burada büyümüştü. Yirmi bir yıldır birlikte, kendi küçük dünyalarında mutlu olmaya çalışıyorlardı. Kayıp akrabalarıyla ilgili Sarajevo'ya sürekli sorular sorsa da annesi hakkında hâlâ hiçbir haber alamamıştı. Hatırladığı son şey savaşta birlikte tutsak olduklarıydı.

Selma teyze hâlâ genç görünüyordu; kırkını geçmiş olmasına rağmen sarı saçları ve kahverengi gözleriyle Balkan kökenli bir kadının duruşunu taşıyordu. Kızı ise üniversitede üçüncü sınıftaydı ve annesinin göğüslediği acılara rağmen dimdik durmayı öğrenmişti.

Sınavlarımın bitmediğini söylemek ağızımdan istemsizce çıkmıştı. Keşke bugün Selma teyzenin davetini kabul edip kızının doğum gününe gitseydim... Keşke olacakları önceden bilseydim... Ama nereden bilebilirdim ki?

Okuduğum üniversite İstanbul'un en güzel semtlerinden biri olan Kadıköy'deydi. Okuduğum bölümde ise devam zorunluluğu olmadığı için derslerin çoğuna gitmezdim. Kendi kendime aldığım kararlar hayatımı belirli bir plana koyacaktım ve her gün üniversiteye gidip derslere girecek, ardından da kütüphanede ders çalışacaktım. Ama bu düzenli hayata başlamak için çok yanlış bir günü seçtiğimi kısa sürede anlayacaktım.

Uzun bir aradan sonra beni okulda gören arkadaşlarım da şaşırılmış ve derse gelmemle ilgili dalga geçmişlerdi. Arkadaşlarımla başka bir fakülteye ait olan kantine gitmiştik. Tam oturduğumuz sırada geçen hafta sınavına girdiğimiz derslerden biri açıklanmıştı.

O günün akşamında fazla ders çalışmasam da geceyi kütüphanede geçirmiş ve düzenli hayatın ilk gününde kendime

verdiğim sözü tutmuştum. Ertesi sabah erkenden uyanmıştım ama kendimi hiç olmadığım kadar yorgun ve uykusuz hissediyordum. Bugün dersler bittikten sonra uzun zamandır görüşmediğim lise arkadaşlarımla buluşacaktım.

Dersim bitmişti. Ön kapının önündeki otobüs durağına doğru yürürken karşıdan gelenleri fark ettim. En yakın arkadaşlarımdı; üstelik derslere pek uğramayan cinsten. Karşımda belirmişlerdi. Onları görünce şaşkınlıkla duraksadım.

“Bu ne güzel sürpriz böyle ama derse girmek için biraz geç kaldınız. Az önce bitti, emin olun, hiçbir şey kaybetmediniz”

Güldüler.

“Saçmalama derse gelmedik. Geçen hafta sınavlara uyanamamıştık, rapor vermiştik. Bugün de sınava geldik.”

“Ne güzel” dedim. “Demek ki nihayet alarm işe yaramış.”

“Başımıza neler geldi bir bilsen böyle hafife almazdın.”

“Belli zaten” dedim, baştan aşağı süzerek. “Epey zahmet çekmişsiniz.”

“Aynen öyle. Zor oldu ama sonunda raporu alabildik.” Kısa bir duraksamadan sonra ekledi:

“Sınav bittikten sonra işin yoksa beraber Kadıköy’e gidelim”

Başımı salladım.

“Bugün olmaz. Liseden arkadaşlarla buluşacağız.”

“O meşhur başka zaman hiç gelmiyor” dedi biri sitemle.

“Ne zaman söz verip de sözümü tutmadım?”

“Geçen sene” dedi hiç düşünmeden. “Buluşacaktık, sen ‘acil kan vermem gerekiyor’ dedin...Yine gelmedin. Hastanenin tarifini bile biz yaptık. Sonra başka bir işin olduğunu öğrendik.”

Hafifçe gülümsedim.

“İnandırıcı olması gerekiyordu,” dedim. “Ama bugün gerçekten liseden arkadaşlarımla buluşacağım.”

“Sonra görüşürüz o zaman.”

“Sınavda başarılar” diyerek vedalaştım.

Yanlarından ayrıldıktan sonra günün her saati kalabalık olan durağa gittim ve hemen gelmekte olan ilk otobüse bindim. Durağın geçen otobüsler Kadıköy’e gidiyordu ama sadece iki numaralı hat Üsküdar’a gidiyordu. Gözümü Üsküdar’da açtığımda durağın önünden geçen sayısız otobüsün içinden Kadıköy’e gitmeyen tek otobüse binmiş olduğumu fark ettim. İndikten hemen sonra marmaray ve metro aktarması ile Kadıköy’e ulaştım. Telefonuma baktığımda üç cevapsız arama vardı. Buluşacağım arkadaşlarımdan Burak aramıştı, metroda olduğum için telefon çekmemişti. Hemen geri Burak’ı aradım.

“Neredesin? Kaç dakikadır sana ulaşmıyoruz.”

“Yanlış otobüse binmişim o yüzden geç kaldım ama şu an Kadıköy’deyim.”

“Telefonu açmayınca gelmeyeceksin sandık ve Beşiktaş’a geldik.”

“Tamam ben ilk vapurla geliyorum indiğim zaman seni arırım. Dediğin yere gelirim.”

“Dikkat et de yanlış vapura binme.”

Telefonu kapattıktan sonra Beşiktaş İskelesi’ne gittim. En erken kalkacak vapur yirmi dakika sonra hareket edecekti. Rıhtımdaki banklardan boş olana oturdum. Bugün hava çok sıcaktı ve sahil çok kalabalıktı. Sanki evdeki herkes dışarı çıkmış ve gezmek için Kadıköy’ü tercih etmişti. Denizdeki dalgalar da bana bir şeyler anlatmaya çalışıyor gibiydi. Çok geçmeden yanıma elinde gazetesıyla yaşlı birisi geldi. Birkaç sayfa okuduktan sonra

gözlüğünü çıkardı. Bana dönerek sinirli bir şekilde konuşmaya başladı:

“Ben çok ülke gezdim, çok yer gördüm. Ama gittiğim hiçbir yerde uyandığım zaman böyle bir haber okumadım!”

“Hırsızlık mı?”

“Keşke hırsızlık olsa, onu yine anlarım. Adamın ihtiyacı varmış der sineye çekerim ama bunu asla! Gencecik kıza kıymışlar.”

“Bu ara töre cinayetleri çok oluyor. Artık toplum olarak alışır hâle geldik, sıradan karşılıyoruz.”

“Töre cinayeti değil. Üç çocuk babası bir adam, gençliğinin baharında kıza tecavüz etmiş. Ha ‘adam’ dediğime bakma buna söylenecek laf yok.”

Yaşlı adam sözünü bitirdikten sonra iskeleden vapurun kalkmasına beş dakika kaldığını bildiren anons yapıldı. Daha fazla konuşmadan banktan ayrıldım ve vapura bindim. Haberi merak ettiğim için aynı gazeteden bir tane aldım. Vapurun üst katındaki açık alana geçtim ve denizdeki martılara simit atan turistleri izlemeye başladım. Vapur Kız Kulesi’ne yaklaştığı sırada aklıma gazetede ki haber geldi. Haberi hayretler içerisinde okumaya başladım.

DOĞUM GÜNÜ ÖLÜM GÜNÜ OLDU!

İstanbul’da korkunç bir olay yaşandı. 20 yaşındaki üniversite öğrencisi A.I. doğum gününü kutladıktan sonra evine dönerken saldırıya uğradı. Saldırgan, genç kıza kaçırıp şiddet uyguladı, ta-cizde bulundu ve yaşamını yitirmesine yol açtı.

Arkadaşlarıyla doğum gününü kutladıktan sonra gece saat 23:00 sıralarında evine gitmek için yola çıkan A.I saldırıya uğradı. Saldırgan, genç kızı araçla boş bir araziye götürüp orada tecavüz ettikten sonra kızın çantasını gasp etti.

Daha sonra kızın kafasına sopa ile vuran saldırgan onu bıçakla yaraladı. Kızı boş araziye atıp ölüme terk etti. Olayın ardından saldırgan kayıplara karıştı. A.I yaralı hâlde ana yola kadar çıktı. Yoldan geçen otomobili durduran genç kız kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Bu sabah Asayiş Şube Müdürlüğü Gasp Büro Amirliği Ekipleri'nin düzenlediği operasyonda saldırgan evinde yakalanarak tutuklandı. Zanlının, 37 yaşında evli ve 3 çocuk babası olduğu ortaya çıktı. Saldırganın ayrıca uyuşturucu suçundan poliste kaydı olduğu öğrenildi.

Genç kızın annesi S.I titreyen sesiyle “Bosna’daki savaştan kaçarak kızımı kurtarmak istedim. Ama İstanbul’un göbeğinde ki hayvanı hesaplayamadım. Özür dilerim kızım...

Haberin devamını okuyamadım. Midem bulandı; ellerim titredi. Gözlerim karardı, kulaklarım uğulduyordu. O anda İstanbul’un tüm sessizliği, vapurun güvertesinde, martıların çığlıklarında bir gizem hâline gelmişti. Ve ben, istemeden de olsa, bu gizemin tam ortasına çekilmiştim. Kafamın içinde hep aynı kelimeler dolaşıyordu: “doğum günü.” “Bosna’daki savaş.” “genç kız A.I.”

2. BÖLÜM

1970 yılının soğuk ve rüzgârlı bir ilkbahar günüydü. Şehirde hâlâ kışın etkisi görülüyordu. Sobalardan yükselen duman, sokaklarda ağır adımlarla yürüyen insanların kalın paltolarına karışıyordu. Küçük bir şehir olan T’de herkes birbirini tanır, günler çoğu zaman sessiz ve olaysız geçerci.

Güneş batmaya yaklaşırken, genç bir kız ırmak kenarında oturmuş, suyun ağır ağır akışını izliyordu. Ellerini dizlerinin üzerine koymuş, bakışlarını sudan ayırmadan düşüncelere dalmıştı.

Buraya çocukken annesiyle gelirdi. Irmak kenarı onun için her zaman sığınılacak bir yer olmuştu. O günlerde tek korkusu, karşı kıyıda top oynayan küçük çocuklardı. Topları suya düştüğünde köprünün altına iner, akıntıya aldırılmadan peşlerinden giderlerdi. Zerina her seferinde nefesini tutar, onların geri çıkmasını beklerdi. Şimdi o çocuklar yoktu. Annesi de.

Gözlerini kaldırıp köprüye baktı. Bir zamanlar kendini en güvende hissettiği günleri hatırladı. Annesi öldüğünde on yaşındaydı.

Zerina yirmi dört yaşındaydı. Irmak kıyısında esen rüzgâr omuzlarına dökülen sarı saçlarını savurdu. İnce yapılı bedenini saran pardösüsüne rağmen, duruşunda fark edilen bir kırılma vardı. Gülümsediğinde beliren gamzesi, onu olduğundan daha

yumuşak gösterirdi. Bu gülümsemenin ardında ne sakladığını ise kimse bilmezdi.

Annesine benzediğini söylerlerdi. Bunu her duyduğunda içinde tanımlayamadığı bir boşluk hissedirdi.

“Burada olduğunu tahmin etmişim.”

Ses, arkasından geldi.

Zerina irkildi. Suyun yüzeyinden bakışlarını ayırmadan konuştu.

“Başka nereye gidebilirdim ki?”

Aida yanına yaklaştı. Genç kızın omuzlarına baktı; rüzgârda titrediğini fark etti ama üstüne gitmedi.

“Yine çok daldın” dedi.

Sesinde hem şefkat hem yorgunluk vardı.

Zerina ayağa kalktı. Irmağa son bir kez baktı.

Zerina'nın teyzesi Aida orta boylarda, kırklı yaşlarının ortasında bir kadındı. Yüzünden eksik olmayan gülümsemesi, ilk bakışta insanın içini rahatlatıyordu. Ama bu gülümsemenin ardında, kimseye açık etmediği bir eksiklik hissi vardı. Çocuğu olmamıştı. Bunu yüksek sesle dile getirmez, yalnız kaldığı anlarda, bu eksiklik sessizce kendini hatırlatırdı.

Kocası bu sessizliği bilirdi. Aida'yı üzmemek için bazen konuşmamayı, bazen de hiçbir şey olmamış gibi davranmayı seçerdi. Evlilikleri, dışarıdan bakıldığında sakin ve sorunsuz görünürdü.

Zerina annesi öldükten sonra teyzesinin yanına gelmişti. Aida için bu, beklenmedik bir alışkanlıktan çok, gecikmiş bir kabullenişti. Ablasının yadigârı olan bu küçük kız, zamanla evin sessiz boşluklarını doldurmuştu. Zerina'ya baktığında hem kaybettiği ablasını görür hem de eksik kalan anneliğini tamamladığını hissedirdi.

Zerina babasını hiç görmemişti. Bu cümle onun hayatında bir eksiklikten çok, cevapsız bırakılmış bir soru gibiydi. Annesinin anlattığına göre babası Yugoslavya'nın dâhil olduğu savaşlardan birine gitmişti. Gitmişti... ve bir daha dönmemişti.

Bu konuda evde fazla konuşulmazdı. Ne bir fotoğrafı vardı ne de ardında kalan somut bir iz. Sanki bir gün çıkmış ve geride yalnızca anlatabilecek kadar bilgi bırakmıştı.

Zerina, on yaşına kadar annesiyle hayata tutunmuştu. Annesinin ölümünden sonra ise hayat ona yeni bir sessizlik daha öğretmişti. O sessizliği Aida'nın evinde sürdürdü.

Bir ara ayrı bir eve çıkmayı düşünmüştü. Bu düşünceyi Aida'ya açtığında aldığı cevap yeterince kesindi. Aida izin vermemişti. Zerina'yı yalnız bırakmak istemediğini söylememişti; sadece gitmesine gerek olmadığını hissettirmişti. Zerina da bunu kabullenmişti. Annesinden sonra annelik kelimesi, onun için Aida ile aynı anlama gelmeye başlamıştı. Aida üzüldüğünde Zerina hemen bunu fark ederdi. Mutlu olduğunda ise evdeki sessizlik biraz daha hafiflerdi.

Aida'nın kocası Zerina'yı severdi. Bu sevgi yüksek sesle söylenmezdi ama her zaman oradaydı. Sorun çıkarmamıştı. Zaten bazı insanlar, sorun çıkarmayarak hayatın yükünü hafifletirdi.

Irmak kenarında geçen o sakin günün ardından Zerina ve Aida eve döndüler. Zerina o gün çalışmamıştı; yine de bedeninde, dinlenmekle geçmeyen bir yorgunluk vardı. Bir an önce uyumak istiyordu. Tam o sırada ertesi gün nöbetçi olduğunu hatırladı.

Zerina, T şehrinde çalışan bir hemşireydi. Haftada iki gün hastanede kalır, geceyi floresan ışıkları altında geçirirdi. Yarın da o günlerden biri olacaktı.

Zerina, yemek için salona geldiğinde masada onu ağır bir sessizlik karşıladı. Kimse konuşmuyordu. Sessizliği yalnızca çatal ve

kaşıkların tabaklara değen sesi kesiyordu. Bu akşam bu masa, bir akşam yemeğinden çok bir zorunluluk gibiydi. Herkes oradaydı, çünkü olması gerekiyordu. Aida daha fazla dayanamadı. Zerina'ya dönerek, sessizliği bilerek bozan ilk kişi oldu.

“Yarın kaçta gelirsin? Çok geç kalmazsan sevinirim,” dedi. “Misafirlerimiz olacak, bana yardımcı olursun.”

Zerina başını kaldırdı.

“Yarın tüm gün çalışıyorum.”

Aida duraksadı.

“Ama gelenlerle senin de tanışmanı isterdim”

Zerina cevap vermedi. Yorgunluğu, konuşmaktan daha ağırdı. Aida bunu fark etti. Daha fazla üstelemedi ve konuyu kapattı.

Ertesi gün gelecek misafirler, Aida'nın kocasının uzaktan akrabalarıydı. İçlerinden biri Zerina'yı görmüştü. Güzel bulmuştu. Tanışmak istiyordu. Yemek, yalnızca bir bahaneydi. Zerina'nın bundan haberi yoktu. Zaten görücü usulü fikrine baştan karşıydı. Bir insanla evlenmek için önce hissetmek gerektiğine inanıyordu. Duygu olmadan verilen kararları, başkasının hayatını üstlenmek gibi görürdü. Ama hayatında şimdiye kadar kimse olmamıştı. Bu yaşına kadar yalnız gelmişti.

Zerina'nın hayattan büyük beklentileri yoktu. Teyzesinin mutlu olması, onun için çoğu hayalden daha yeterliydi. Ve Zerina, bazı hayatların sessizce yaşandığını çok iyi biliyordu.

Yemeğin ardından odasına geçti ve erkenden uyudu. Sabah erken uyandı. Uykusunu almıştı ama bir süre yataktan çıkmadı. Tavana bakarak, düşünmeden durmayı başarabildiği nadir anlardan birini yaşadı. Sonunda kalktı. Camdan dışarı baktığında, dünyanın henüz uyanmadığını sandı. Yan komşusu ve en yakın arkadaşı Emine hariç.